

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ОХОРОНИ ПРАЦІ У ВИЩИХ АГРАРНИХ ЗАКЛАДАХ

Опара Н.М.

к.с.-г.н., доцент кафедри безпека життєдіяльності

Гаркуль В.В.

*начальник відділу з охорони праці ПДАА
Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава*

На даний час у нас в Україні налічується понад 15 вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації.

Багатотисячний загін науково-педагогічних працівників, допоміжного та обслуговуючого персоналу, студентства щоденно наражається на небезпеку впливу різноманітних негативних факторів.

Навчально-виховний процес у аграрних вищих навчальних закладах передбачає проведення різних видів практичного навчання як у самих ВНЗ, так і в структурних підрозділах – навчально-дослідних господарствах (НДГ) та інших відокремлених підрозділах (ВП) – ботанічних садах, агрономічних дослідних станціях, лісових дослідних станціях та проведення різноманітних лабораторних робіт.

Аграрний сектор виробництва характеризується наявністю на робочих місцях (на лісовій ділянці, фермі, у полі, теплиці, ремонтній майстерні) різноманітних шкідливих (несприятливих) та небезпечних чинників, що загрожують життю й здоров'ю працюючих, можуть призвести до професійних захворювань та травм. Тому на вимогу низки основних правоохоронних документів, що регулюють безпеку і гігієну праці в усіх аграрних ВНЗ до штатного розпису включено посаду інженера з охорони праці, або начальника відділу з охорони праці.

В своїй роботі він керується Конституцією України, низкою Законів України (10), кодексами (4), НПАОП (23), ДСТУ (3), положеннями (3), порядками ... (3), переліками ... (5), рекомендаціями ... (2), переліками робіт (3), конвенцією, нормами, загальними вимогами, правилами, формами (3). В загальному підсумку – 67 документами.

Роботу фахівця з охорони праці у аграрному ВНЗ необхідно спрямувати за наступними основними напрямками:

- організаційні засади системи управління охороною праці;
- організація навчання з охорони праці;
- організаційні засади працевохоронної роботи у навчально-виховному процесі;
- порядок розслідування нещасних випадків, що сталися;
- організаційні аспекти системи пожежної безпеки;
- організаційні засади електробезпеки;
- забезпечення санітарно-гігієнічних нормативів у навчально-виховному процесі;
- забезпечення нормативів охорони праці під час практичного навчання.

Вживаючи заходів для запобігання та зниження виробничих ризиків, в аграрних ВНЗ необхідно не допустити участі здобувачів вищої освіти, які перебувають на практиці, до виконання робіт підвищеної небезпеки чи за несприятливих умов виробничого довкілля, за наявності не усунених шкідливих і небезпечних виробничих факторів.

В даний час студентів не можна вважати дійсно застрахованими від нещасних випадків на виробництві, адже Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань (ФССНВПЗ) України визначає страхові виплати потерпілим (або особам, які їх представляють) на основі заробітної платні потерпілого, а здебільшого під час проходження навчальної чи виробничої практики студентів не зараховують в штат підприємства як працівників.

Основним завданням керівництва аграрних ВНЗ в сучасних умовах є організація навчально-виховного процесу (проходження практики), щоб вони вивчили технологічні процеси та брали в них участь під неухильним наглядом професорського-викладацького складу, майстрів виробничого навчання, завідуючих лабораторіями, фахівців навчально-виробничих підрозділів, інших досвідчених фахівців.

Умови безпечного виконання навчально-виховного процесу мають регламентувати розроблені та затверджені в аграрному ВНЗ працезохоронні документи: положення, інструкції, обов'язки, переліки.

В аграрному ВНЗ потрібно впровадити систему управління охороною праці (СУОП), адаптовану під міжнародні стандарти ISO 9001, ISO 14001, BS ON SAS18001, ISO 50001, ISO 27001, ISO 22000, ISO 28000.

СУОП повинна охоплювати як трудовий колектив так і все студентство, та залучати до виконання працезохоронних заходів не лише керівництво та спеціалістів служби (відділу) охорони праці аграрного ВНЗ, а й інших посадових осіб та працівників. Працюючі повинні бути ознайомлені з їх працезохоронними обов'язками, а студенти – з вимогами охорони праці під час навчально-виховного процесу.